

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isidor Macabich a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/isidor-macabich> >

Isidor Macabich

Isidor Macabich, als dos anys de la seva mort

Isidor Marí

La vida d'un sacerdot eivissenc Isidor Macabich i Llobet nasqué a la ciutat d'Eivissa el 10 de setembre de l'any

1883, en una família mitjanament acomodada. La branca materna era eivissenca i antiga, però el llinatge Macabich -que desaparegué de l'illa amb la seva mort- tenia orígens llunyans, probablement eslaus. No obstant aquesta procedència, la família de son pare devia haver arrelat feia temps a Espanya, perquè el seu avi Isidor Macabich i Pavía, oficial de marina, era natural de Cartagena.

Després de rebre una educació primària més o menys normal, ingressà, molt jove encara, al seminari diocesà. La seva vocació religiosa, un poc influïda inicialment, potser, per alguns problemes familiars, va madurar amb el temps i es confirmà amb l'ordenació sacerdotal (1907). Aquesta educació eclesiàstica, rebuda sobretot a Eivissa (llevat d'una curta estada a Figueres), sense passar per la universitat, marca els límits i la magnitud de l'esforç que representa la seva obra en tots els camps.

Durant els anys de seminari ja s'havien començat a manifestar les aficions històriques i poètiques que veurem deplegar-se després. Com a capellà, continuaria igualment les activitats de projecció pública que havia iniciat de seminarista: escoles nocturnes gratuïtes, associacions religioses, culturals o, fins i tot, sindicals, etc. Isidor Macabich va ser un sacerdot "militant" en l'efervescència social i política que desembocaria a la guerra civil, i l'enfocà sempre des d'una perspectiva marcadament decantada a la dreta. Això li valgué, passat el conflicte, les simpaties dels cercles oficials.

Les classes al Seminari i a l'Institut Nacional i, sobretot, el periodisme van ser per a ell altres camins constants d'influència sobre la marxa de la societat eivissenca, als ulls de la qual, estimat i respectat, es convertí en un autèntic símbol.

L'any 1913, a causa ja del seu interès per la història, havia estat designat canonge arxiver, càrrec que ocupà durant molt anys i que li permeté d'escorcollar a fons l'arxiu de la catedral d'Eivissa. El 1951 és ardiaca; el 1953, arxiprest, i el 1960 -després d'un breu període com a vicari capitular, vacant la seu d'Eivissa-, prelat domèstic del Sant Pare. Aquestes són les fites de la seva senzilla vida sacerdotal, que s'extingia en una clínica de Barcelona el 21 de març de 1973.

El poeta Amb més o menys intensitat, Isidor Macabich va cultivar la poesia tot al llarg de la seva vida, des de l'any 1901 fins ben prop de la seva mort. Aquesta és la producció literària més extensa, constant i sòlida que ens ha deixat.

La primera característica que cal notar és que -com la història i el costumisme- les poesies de Macabich van néixer per a la premsa local abans de ser espigolades i passar al llibre. Sorgeixen d'Eivissa i hi tornen: és un cercle limitat de perspectives que afecta tots els nivells de la creació. Això i la relativa manca de lectures explicaria que la seva poesia mostri poques coincidències amb els

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isidor Macabich a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/isidor-macabich> >

corrents literaris del segle XX. La mateixa vacil·lació lingüística d'Isidor Macabich pot entendre's millor si comptam amb el públic que tenia davant i els canals que usava per comunicar-s'hi.

Durant una primera etapa -que podem fer arribar a 1929- és evident el predomini de la llengua castellana. Els pocs poemes en català són extremament dialectals.

La proporció s'inverteix -predomini absolut dels poemes catalans, de llengua més unitària- entre els anys 1930 i 1936. A partir del 1937 i fins al 1960, torna a capgirar-se la relació: la poesia castellana és, de bon tros, la més abundosa. En canvi, del 1961 endavant, predominen de nou els poemes en català, radicalment.

Els resultats de tantes alternatives, reflectits al volum citat d'*Obra literària*, són de qualitat molt desigual. L'obra castellana -escrita en una llengua apresada en els llibres- tendeix a ser altisonant i barroca, i supera poques vegades la tònica dels versificadors de premsa.

És en la llengua que parlava normalment, que Isidor Macabich ens ha deixat una obra poètica interessant. En primer lloc, perquè representa la incorporació d'Eivissa a la literatura catalana. Però sobretot perquè amb aquest vehicle lingüístic -més viscut i adequat a la temàtica, l'ambient i el públic- arriba a expressar aspectes de la vida eivissenca amb una gran frescor (pensem en les evocacions mig alcoverianes de *S'aufabeguera* o *Miratges*, i els sentiments més íntims s'hi tradueixen amb una tensió verbal a voltes considerable (algunes *Vesprals*, per exemple).

El valor d'una feina Segons quin punt de vista s'adopti en parlar de l'obra de Macabich, podem aplicar-li els qualificatius més diversos i contradictoris. Vist dins el limitat espai cultural de la nostra illa, en relació amb les escasses aportacions precedents, la seva dimensió esdevé gegantina. Si l'observam, en canvi, en el conjunt del món intel·lectual del seu temps, adquireix unes proporcions molt més naturals, i la direcció del seu esforç ens pot semblar perfectible en molts aspectes.

De qualsevol manera, resultaria pueril posar-se a fer recompte de les empreses interessantíssimes que hauria pogut dur a terme si la seva formació o la seva ideologia haguessin estat unes altres.

Deixant de banda, doncs, tant les ficcions que voldrien refer la seva llarga vida amb uns supòsits diferents, com les mitificacions exagerades, hem de reconèixer la gran importància de l'obra d'Isidor Macabich com a punt de partida per a noves investigacions més profundes, àmplies i crítiques. Els seus escrits són encara la porta per on ha d'entrar tothom qui vulgui conèixer Eivissa. Tant de bo si la traspassàssim amb l'entusiasme que ell tenia, i que el nostre esforç fos tan constant com el seu.

Randa. Cultura i història a Mallorca, Menorca i Eivissa (Barcelona, Curial, 1976). Reproduït amb permís de l'autor

Sobre les cançons pageses, a *Del cancionero ibicenco* Aqueixes cançons (que dins d'es seu general prosaisme guarden no poques belleses, que ara no hem d'analitzar, i en últim cas sa bellesa de ses roses humils i espontànies) són cosa íntima i inseparable de sa nostra vida pagesa.

Tots en saben i en diuen, de cançons, pròpies i apresades d'altri. Ses mares adormen es infants cantussant-les amorosament. Elles acompanyen sa tasca de sa gent feineria; les diuen joves i al·lotes ses tardes de festa i ses nits de vetla a sa fresca de sa porxada o prop d'es tions que flamegen dins sa cuina. Són obligat complement de tota vertadera festa. Les mormolen es veis arrufats per dins ses cases; les parlotegen es menuts, pasturant es bestiar per ses marines...

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isidor Macabich a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/isidor-macabich> >

Són bells romanços cavallerescs, de fonda arrel catalana, ecos llunyans de l'antiga joglaria; narracions de fets diversos; vides de sants, gloses sentencioses, cants d'enamorats; o sàtires, o ensenyances doctrinals, i oracions contrites, i gotxos d'alegria religiosa...

Són fets quasi sempre per gent que no sap de lletra. Sa seua factura general és sa d'es romanç octosíl·lab, però aconsonant o assonantat, indistintament, no sols es versos pars, sinó també es impars. En cantar-los o recitar-los, es fonen freqüentment sa darrera vocal d'un vers i sa primera de s'altre, i així es regularitzen versos que, escrits, resulten massa llargs.

L'Eivissa d'Isidor Macabich. Antologia breu (Eivissa, Institut d'Estudis Eivissencs, 1980)

Vesprals (fragments)

Hora de nacre. Oms, molins, palmeres,

purs, es retallen dalt un òpal fi.

Tot preludia l'*Angelus*.

Miracle vespertí!

I prest tendrem un decorat de plata.

La lluna plena ve,

fa tres nits, a tol·lar si ja traspunten

les flors dels ametllers.

III

Tres campanetes que sonen

dins un lluny melangiós.

Llur dolç salmeig:

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isidor Macabich a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/isidor-macabich> >

tin, tin, tin,

tin, tin, tin,

bé dins l'ànima se'm fon.

Una membra plaers de la infantesa;

l'altra, fragàncies d'un bell somni d'or

-claredats perdurables

d'aquells altres solposts-;

la tercera, les noces de ma vida.

I totes ploraran la meua mort!

S'aufabeguera (fragment)

Com un ventai magnífic, davant es balconatge,

s'obri sa meravella d'aquest únic paisatge:

s'horitzó de muntanyes, clapejades de pins,

sa planura florida, horts, casàlits, molins,

un eixam de barquetes dins sa calma adormides,

veles blanques que arriben o se'n van mar endins.

Miratges (fragments)

No hi' via jui de motors

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isidor Macabich a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/isidor-macabich> >

quan els xabecs de la terra

volaven, en pau i en guerra,

com ardades de voltors.

Duien de parts del migdia

bon recapte de forment,

forts esclaus de Barbaria,

seda i mirres d'Orient.

I estenia pel ribatge,

quan estaven a redós,

com una arpa, el seu cordatge,

un càntic melangiós.

De *L'Eivissa d'Isidor Macabich. Antologia breu* (1980)

Tast de textos

Altres

TXT: Carta de Josep Pla a Isidor Macabich

Carta de Josep Pla a Isidor Macabich (1948)

http://lletra.uoc.edu/anterior/noms/imacabich/html_especials/jplacartaimacabich.html

Biobibliografia

Biografia

WEB: A la Hiperenciclopèdia

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isidor Macabich a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/isidor-macabich> >

http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0038860

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Macabich+Llobet+Isidoro&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Macabich+Llobet+Isidoro&sortdropdown=-&searchscope=23

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SMacabich+Isidor|Orighresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Macabich%2C+Isidor&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+dades+de+lengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb
